

מ"י 7383/10/23 - יוסף אבו זעילה נגד מדינת ישראל - ימ"ר נגב

בית משפט השלום בבאר שבע

מ"י 7383-10-23 מדינת ישראל נ' אבו זעילה
תיק חיצוני: 422164/2023

לפני	כבוד השופטת אחינעם צוריאל
המבקש	יוסף אבו זעילה ע"י עו"ד בתאל חיים יואל
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל - ימ"ר נגב ע"י עו"ד ג'קי בן ברוך

החלטה

לפני בקשה לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (להלן: "הפקודה") להחזרת תפוסים.

רקע ותמצית טיעוני הצדדים

- ביום 7.11.23 הוגשה הבקשה ועניינה השבת מספר תפוסים ובכללם: פנקס כרטיסי אשראי; תרופות; בגדים; מכשיר נייד אייפון 13 פרו מקס; אייפון 12 פרו מקס ורכב סקודה אוקטביה מ.ר - 49139201, אשר נתפסו על ידי המשיבה. התפוסים נתפסו במסגרת חקירת פרשת רצח בעיר רהט. המבקש נחקר כחשוד בביצוע עבירת הרצח, ירי מנשק חם, קשירת קשר לפשע והחזקת נשק.
- ב"כ המבקש טענה כי בחלוף חודש ימים ממועד מעצרו של המבקש, היה על היחידה החוקרת למסור האם הפריטים שנתפסו נדרשים לצורכי החקירה. אשר לטלפונים ולרכב התפוס, נטען כי על היחידה החוקרת לבסס עילה מוצדקת להמשך החזקתם. עוד נטען כי יש להחיש את פעולות החקירה על מנת להימנע מפגיעה כלכלית בנאשם שלא לצורך.
- ביום 14.11.23 הוגשה תגובתה המנומקת של המשיבה, לפיה מבדיקה שערכה עולה כי בחזקתה טלפון נייד מסוג אייפון 12 פרו מקס והרכב מושא הבקשה בלבד. נמסר כי תכלית ההחזקה היא חקירתית ופעולות החקירה טרם נסתיימו. עוד נטען כי למשיבה עומד פרק הזמן הקבוע בפקודה, וככל שיידרש, תפנה המשיבה לבית המשפט בבקשה מתאימה.

הדיון בבקשה

- ביום 30.1.24 התקיים בדיון בבקשה. ב"כ המבקש, טענה כי על פי החשד היו שני רכבים מעורבים באירוע, אך לא רכבו של המבקש. נטען כי המבקש נעצר בצפון הארץ, ועל הרכב בו נהג אכן קיימים

סימני ירי, אלא שהם מאירוע אחר, לגביו כבר נחקר. נטען כי ברכבו של המבקש היו מצויים גם בגדים, תרופות וכרטיסי אשראי, אשר המשטרה לא סיפקה כל תיעוד לגבי תפיסתם. עוד הובהר כי הבקשה מתמקדת בהשבת הטלפון והרכב התפוסים. נטען כי במסגרת הפרשה נעצרו שמונה חשודים נוספים אשר לרובם הוחזרו הטלפונים.

5. מנגד טען ב"כ המשיבה כי טענות המבקש אינן תואמות את חומר החקירה, אשר חלקו הוגש לעיונו של בית המשפט. נמסר כי בשלב זה אין חשודים עצורים במסגרת הפרשה. עוד נטען כי המבקש שוחרר אך ורק בשל אירועי ה-7 באוקטובר והעדר היכולת של היחידה החוקרת לקדם את החקירה, שכן המבקש נעצר שעות ספורות טרם פרצה המתקפה. אשר לצפי החקירתי, נטען כי אמנם לא הוצגה לבית המשפט רשימת פעולות חקירה לביצוע אבל מסמך הנימוקים שהוגש מלמד אילו פעולות חקירה בכוונת היחידה החוקרת לבצע ביחס לתפוסים, וכי עומדים למשיבה מלוא הימים הקבועים בחוק להחזקה בתפוסים. אשר לטלפון השני שנתפס, נמסר כי מחומר החקירה עולה כי הטלפון לא שייך למבקש אלא לאחר שהיה עמו ברכב. עוד צוין כי המבקש סירב למסור את קוד הפתיחה למכשיר הטלפון, ובכך יש להשפיע על הימשכות החקירה.

המסגרת הנורמטיבית

6. סעיף 32(א) לפקודה קובע כי למשטרה יש סמכות לתפוס רכוש, ללא צו בית משפט, למשך 180 ימים כאשר קיים **יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה או עומדים לעבור עבירה, או במקרה בו הרכוש עשוי לשמש כראיה בהליך משפטי בשל עבירה או שהוא ניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.**

7. סעיף 34 לפקודה קובע כי בית משפט השלום רשאי ליתן צו המורה מה יעשה בחפץ התפוס, וזאת על פי בקשת שוטר או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ.

8. אף בהינתן עילת תפיסה ראשונית, יש לבחון אם אופן הפעלתה של סמכות התפיסה **מידתית וראויה** בנסיבות המקרה שעומד לדיון. על בית המשפט לשקול את תכליות התפיסה, זכות הקניין של בעל החפץ, הפגיעה בבעליו של החפץ למול הפגיעה שתיגרם לאינטרס הציבורי אם החפץ יושב לבעליו. בכל מקרה, יש לבחון אם ניתן להשיג את תכלית התפיסה באמצעי שפגיעתו באינטרס הלגיטימי של בעל החפץ פחותה, כל זאת בלי לאיין את האינטרס הציבורי שלשמו נועדה התפיסה.

9. כפי שנקבע בבש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (12.3.2006):

"עקרונות הדין בדבר תפיסת חפצים בידי המשטרה מחייבים החלת אמות מידה חוקתיות ביישומם. פירוש הדבר, כי חייב להימצא מקור סמכות לעצם תפיסת חפץ בידי המשטרה. מקור כזה עשוי להישען על טעם מניעתי; על צפי בדבר חילוטו בתום המשפט; או על הצורך בו כראייה במשפט. קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ מלכתחילה אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן, ויש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בחלוף זמן ואם כן, האם קיימת 'חלופת תפיסה' נאותה, העשויה להגשים בעת ובעונה אחת את תכלית התפיסה בלא

פגיעה בלתי מידתית בבעל הקנין. מקום בו ניתן למצוא נוסחת איזון נאותה כאמור, ראוי להחילה, תוך שחרור התפוס אגב קביעת תנאים מידתיים הולמים להגשמת תכלית משולבת של הגנה על האינטרס הציבורי ושמירה על זכויות הפרט."

10. וכן בבש"פ 7992/22 עדנאן נורי נ' מדינת ישראל (1.3.23) (להלן: "ענין נורי"):

"סמכות לתפוס חפץ אינה מקנה, מאליה, סמכות נמשכת להמשיך ולהחזיק בו. ככל שבחלוף הזמן העילה לתפיסת החפץ או התכלית שלשמה נתפס יחדלו מלהתקיים, תפקע גם סמכות המשטרה להחזיק בו....לפיכך, על המשטרה - ועל בית המשפט בבואו להפעיל ביקורת שיפוטית מכוח הפקודה - לשוב ולבחון אם המשך החזקת התפוס נעשית כדין. תחילה, יש לבחון אם בנקודת הזמן הנוכחית קיים מקור סמכות המשולב עם תכלית, המאפשר להוסיף ולהחזיק בתפוס. ככל שהתשובה לכך חיובית, יש להוסיף ולבחון את מידתיות ההחזקה בנסיבות העניין, קרי, אם ניתן להשיג את התכלית שלשמה מוחזק התפוס בדרך אחרת, של "חלופת תפיסה" שפגיעתה בחשוד או הנאשם פחותה (ראו עניין לרגו, עמ' 5-7; בש"פ 8353/09 מגאלניק נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (26.11.2009) (להלן: עניין מגאלניק))."

11. איתורה של תכלית התפיסה של החפץ מבין כלל החלופות: לצורכי חילוט, לצורך ראייתי או מטעם מניעתי, חשובה בכדי לקבוע האם מתקיימת עילה להמשך החזקתו בידי המשטרה, והאם ניתן להגשים את תכלית התפיסה באמצעות "חלופת תפיסה" תוך החלשת הפגיעה בזכות הקניין של בעליו. מתכלית התפיסה, אם כן, נגזרים המצבים והתנאים בהם ראוי לעשות שימוש בסמכות השחרור, ואלו הם השיקולים שיש לשקול בהקשר לכך.

דין והכרעה

12. לאחר עיון בטיעוני הצדדים ובחומר החקירה שהועבר לעיוני באתי לכלל מסקנה לפיה יש לדחות את הבקשה.

13. מחומר החקירה עולה כי קיים חשד סביר למעורבותו של המבקש והרכב מושא הבקשה ברצח המנוח בשאר אבו בילאל ביום 23.9.23. המבקש נעצר והרכב נתפס ביום 7.10.23 בצפון הארץ לאחר שהיו דרושים לחקירה. על מנת שלא לסכל את המשך החקירה לא אפרט את הראיות, אך אציין שמסקנתי זו נשענת על המסמכים שסימנתי אצ/1 עד אצ/3.

14. לטענת המשיבה, החקירה עדיין בעיצומה. מהדו"ח הסודי עולה כי נדרשות פעולות חקירה לביצוע הן בטלפון והן ברכב מושא הבקשה.

15. אשר לרכב התפוס - אין חולק כי תפיסתו פוגעת ישירות בכל היבטי חייו של המבקש ובזכות הקניין שלו. תפיסת חפץ במסגרת הליך פלילי היא "צעד דרסטי השולל מבעל הרכוש את האפשרות לעשות

שימוש בקניינו, לעיתים למשך תקופה ארוכה, ובטרם הורשע בדין [ע"פ 1000/15 אבו אלחוזה נ' מדינת ישראל] (3.7.15). מנגד עומד אינטרס הציבור שתכליתו להבטיח את בטחון הציבור, ואת תקינותו של הליך החקירה והמשפט. על בית המשפט לשקול ולאזן בין חובת ההגנה על זכויותיו החוקתיות של החשוד לבין אינטרס הציבור. בשלב זה, ומשטרם הסתיימה החקירה מהנימוקים שפורטו לעיל מצאתי כי יש לאפשר למשיבה להחזיק בתפוס עד תום 180 הימים הקבועים בחוק. עוד יצוין כי על פי רישומי המשטרה, רכב הסקודה מושא הבקשה הורד מהכביש כבר בשנת 2022 כך שהנהיגה בו אסורה על פי חוק.

16. אשר לטלפון התפוס - בית המשפט ער לכך כי הטלפון הנייד המודרני הפך לאמצעי חיוני בחיינו, אמצעי האוגר במקרים רבים את כל עולמנו, הפרטיים, האינטימיים, המקצועיים והעסקיים כאחד. תפיסתו של הטלפון ע"י המשטרה פוגעת ישירות בכל היבטי חיינו של האזרח. כדברי כב' הש' סולברג בבש"פ 5974/21 אורן קובי נ' מדינת ישראל:

"תפיסת חפצים אינה פעולה של מה בכך - קל וחומר מקום שבו מדובר בתפיסת מכשירי טלפון ניידים, אשר מדור לדור הולכים ומשתכללים, ומכילים מידע אישי רב על האדם, על זהותו, על מחשבותיו, הגיגיו ורעיונותיו; כפועל יוצא, נוכח עוצמת הפגיעה הגלומה בה, תפיסת מכשירי טלפון ניידים לא תעשה אלא במידה ובמשורה, כאשר נמצא כי קיים צורך ממשי בכך, ולאחר מחשבה קפדנית. בהתאם, שומה על ביהמ"ש לשקול בקשה להחזרת תפוס שכזה בזהירות רבה, בדקדקנות, מתוך התחשבות בפגיעה הקשה הנובעת הימנה."

משכך, לא אחת נקבע בפסיקה כי כאשר קיימת ראייה במידע הקיים בתוך מחשב או מכשיר טלפון נייד, יש להעתיק את תוכן המכשיר המכיל ראייה ולהשיב את המכשיר לבעלים שלו. (ראו למשל: רע"פ 5440/16 מד"י נ' יניב עמר)."

17. משסרב המבקש למסור את קוד הפתיחה למכשיר הנייד שלו, היחידה החוקרת עדיין עמלה על פריקתו. מדובר בהליך מורכב ומסובך שעלול להימשך זמן רב. נוכח האמור אף בעניינו מצאתי כי יש לאפשר למשיבה להחזיק בו עד תום 180 הימים הקבועים בחוק.

סוף דבר

18. הבקשה להחזרת התפוסים נדחית. עם תום 180 הימים הקבועים בחוק תשקול המשיבה את צעדיה ותעשה כהבנתה. חזקה על המשיבה כי תחתור לסיום החקירה בהקדם האפשרי, ואם תוכל להשיב למבקש את התפוסים עוד קודם לכן - כך תעשה.

19. החומר שהוגש לעיוני יוחזר למשיבה באמצעות המזכירות.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ב' אדר א' תשפ"ד, 11 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.